

Bokmål

Oppgave 1 (50%)

- a) Gjør rede for hvordan kvantum og pris bestemmes i et frikonkurransemarked. Hvorfor må forutsetningene om full informasjon og homogene goder holde?
- b) Hvorfor er det perfekte frikonkurransemarkedet den teoretiske markedsformen som maksimerer samfunnsøkonomisk overskudd?
- c) Drøft verbalt og ved hjelp av figurer påstanden 'Avgifter gir alltid et effektivitetstap'.

I følge grønn skattekommisjon (NOU 2015:15 Sett pris på miljøet) utgjør klimagassutslippene fra jordbruket 8,5 pst. av Norges samlede klimagassutslipp. Utslippene kommer i hovedsak fra husdyrhold og kjøttproduksjon (metan fra tarmgass fra storfe, sau og geit).

- d) Norge har som mål å redusere utslippet av klimagasser med 50-55 prosent innen 2030. Tenk deg at myndighetene vurderer å innføre en CO₂-avgift på rødt kjøtt.
  - i) Diskuter hvordan avgiften påvirker konsumet av rødt kjøtt og hvordan avgiftsbeløpet vil fordeles mellom kjøpere og selgere i markedet.
  - ii) Hvordan vil en CO₂-avgift påvirke produsentoverskuddet og konsumentoverskuddet i markedet?
  - iii) Hva kan du si om effekten på konsumentvelferden utover det som skjer i markedet for rødt kjøtt?
- e) Tenk deg nå at myndighetene i stedet for en CO₂-avgift vurderer å pålegge landbruket å redusere husdyrbestanden (storfe, sau og geit) og følgelig kvantumet i markedet for rødt kjøtt. Sammenlign produsentoverskuddet og konsumentoverskuddet som oppstår i markedet for rødt kjøtt nå med det du fant på spørsmål d) ii) og forklar eventuelle forskjeller.
- f) Du blir bedt om å anbefale ett av virkemidlene, CO₂-avgift på rødt kjøtt eller pålagt reduksjon i husdyrbestanden (storfe, sau og geit). Hva er din anbefaling? Begrunn svaret.

Oppgave 2 (25%)

Betrakt markedet for en vare som er skjermet fra konkurranse og det er én tilbyder av varen. Drøft hva som skjer i markedet hvis det åpnes opp for handel med utlandet. Vis også hvilke fordelingsmessige konsekvenser dette har. Presiser hvilke forutsetninger du gjør om verdensmarkedsprisen.

Oppgave 3 (25%)

Anta nå at myndighetene pålegger en toll på et bredt spekter av varer i mange ulike markeder. Bruk en makroøkonomisk modell til å analysere effektene av dette for handelsbalanse og sysselsetting.

Nynorsk

Oppgåve 1 (50%)

a) Grei ut om korleis kvantum og pris bestemast i ein frikonkurransemarknad. Kvifor må føresetnader om full informasjon og homogene godar halda?

b) Kvifor er den perfekte frikonkurransemarknaden den teoretiske marknadsforma som maksimerer samfunnsøkonomisk overskot?

c) Drøft verbalt og ved hjelp av figurar påstanden 'Avgifter gir alltid eit effektivitetstap'.

I følgje Grønn Skattekommissjon (NOU 2015:15 Sett pris på miljøet) utgjer klimagassutsleppa frå jordbruket 8,5 pst. av Noregs samla klimagassutslepp. Utsleppa kjem i hovudsak frå husdyrhold og kjøttproduksjon (metan frå tarmgass frå storfe, sau og geit).

d) Noreg har som mål å redusere utsleppet av klimagassar med 50-55 prosent innan 2030. Tenk deg at myndighetene vurderer å innføre ein CO₂-avgift på rødt kjøtt.

i) Diskuter korleis avgifta påverkar konsumet av rødt kjøtt og korleis avgiftsbeløpet vil fordeles mellom kjøpar og seljar i marknaden.

ii) Korleis vil ein CO₂-avgift påverke produsentoverskot og konsumentoverskot i marknaden?

iii) Kva kan du si om effekten på konsumentvelferda utover det som skjer i marknaden for rødt kjøtt?

e) Tenk deg nå at myndighetene i staden for ein CO₂-avgift vurderer å pålegge landbruket å redusere husdyrbestanden (storfe, sau og geit) og følgelig kvantumet i marknaden for rødt kjøtt. Samanlikn det produsentoverskot og konsumentoverskot som oppstår i marknaden for rødt kjøtt nå med det du fant på spørsmål d) ii) og forklar eventuelle forskjellar.

f) Du blir bedt om å anbefale eit av virkemidlane, CO₂-avgift på rødt kjøtt eller pålagt reduksjon i husdyrbestanden (storfe, sau og geit). Kva er di anbefaling? Grunnge svaret.

Oppgåve 2 (25%)

Betrakt marknaden for ei vare som er skjerma frå konkurranse og det er ein tilbyder av vara. Drøft kva som skjer i marknaden om det åpnes opp for handel med utlandet. Vis også kva fordelingsmessige konsekvensar dette har. Presiser kva for føresetnader du gjer om prisen på verdsmarknaden.

Oppgåve 3 (25%)

Anta nå at myndighetene legg ei toll på et bredt spekter av varer i mange ulike marknader. Bruk en makroøkonomisk modell til å analysere effektane av dette for handelsbalanse og sysselsetting.